

Rosenørn-Dellmannske Ministerium!). Sa, fuldkommen rigtig, men jeg ved Ridsen dertil, og det er derfor, at jeg kaldte Bestemmelsen et Polittreglement; ellers var der ikke Mening skabt i dette Udtryk. Men der er en tredje politisk Grund, som jeg vil bede Dem særlig lægge Mærke til, og det er den, at den høit-agtede Minister i en Tilkjendegivelse, som jeg for mit Bedkommende paaskjønner — thi det er dog et Fremskridt — har givet den lærde Skole den Frihed i Rettskrivningen, som er tilraadet af et Tal af Mænd, Forfattere og Digtere, under 21de Juni 1870. Dette staar altsaa fast; men nu vil jeg spørge, om vi da skulle have to, om jeg saa maa sige, officielt fastslaaede Rettskrivninger. Kan det finde Medhold her i Thinget, at vi skulle grave den Kløft dybere, som desværre i mange Forhold findes imellem den lærde Dannelse og den folkelige Dannelse? Dette vil imidlertid blive Tilfældet, thi paa den ene Side staar den lærde Skole og Universitetet — som er den eneste Anstalt, der har fuldstændig Rettskrivningsfrihed —, og paa den anden Side staar Skolelærerseminarierne, Borger- og Almueskolerne, Realskolerne osv., og De ville dog vistnok finde, at det er unaturligt, at man skulde beholde to Rettskrivninger, især naar man husker paa, at vort Sprog er et meget lille Sprog. Det er desværre indfrænket til et lille Gladmemaal og til nogle saa hundrede Tusinde Sjæle, og vi have derfor ikke, synes det mig, Anledning til at bruge to Rettskrivninger. Lader os se at komme til den Naade, som Ministeren har vedkjendt sig, og lader os ikke komme dybere ind i den, der er tilstede. Men hvad der er Hovedsagen for mig, er egentlig de pædagogiske Grunde. Her kan jeg tale af den Erfaring, jeg har fra mine Børneaar, thi da jeg selv gik i Almueskolen, mindes jeg med Klædsel, hvorledes vi skulde haandtere Ordet Hus i alle Stikfæser paa den rette Naade. Stavede man Navneordet Hus „Huus“, saa skulde det have et stort H, to u'er og et kort s. Var der flere Huse, skulde der bruges eet u og et langt s, skrev man „huslig“, skulde man have et lille h, to u'er og et kort s, og var der Tale om at stave „at huse“, skulde der bruges et lille h, eet u og et langt s. Det

var næsten ubegribeligt, at man kunde faae dette ind i Hovedet. Vi Andre skrive nu overalt „Hus“ med et lille h, eet u og et lille s; det er den simpleste Ting af Verden, medens det andet koster et Studium, som der hører lang Tid til at sætte Børn ind i. Der er andre Exempler, som ere ligesaa slemme. Hvorledes skal man faae Børn til at forstaa „Kr“ = lydene, naar denne Lyd i „Kræ“ skal staves med kr, i „Kriminalret“ med Cr og i Kristian med Chr; man maa da lære Børnene, at der skal bruges Kr ved Ord af nordisk og germanisk Rod, Cr i Ord af romanisk Rod og Chr i Ord af græsk Rod. Det er intet lille Krav at stille til Almueskolen, og man vil indrømme, at det er ubilligt i høieste Grad. Sagen er den, at det er et vigtigt Kulturspørgsmaal at faae Rettskrivningen saa simpel som mulig. Jo naturligere og simplere Rettskrivningen er, desto flere Skrivende ville vi kunne faae. Derfor kan jeg godt forstaa, at de, som ikke ønske, at Folk af visse Samfundsklasser befatte sig med Pen og Blæk, fordi de saa let kunne misbruge det, ikke holde af at forandre Rettskrivningen, saa at Alle og Enhver kunne lære at skrive og blive skrivedygtige, men jeg kan ikke forstaa, at Folk, som ellers ere for Folkeoplysning ved alle fornuftige Midler, kunne være i nogen Tvivl. Min ærede Sidsmand (C. B. Rimestad), der tager saa livlig Del i Forhandlingen, naar jeg taler — jeg haaber derfor, at den ærede Formand vil indrømme, at det ikke er ubegrundet, naar jeg henvender mig til ham — vil vistnok stadfæste det, naar jeg siger, at en af Grundene til, at der findes saa forholdsvis saa Franskmænd og Engelskmænd af Almuen, der kunne skrive og — jeg vil tilføie — læse, er den, at de tale et Sprog og skrive et andet. Da jeg er overbevist om, at man lettere vil lære at skrive efter den Rettskrivning, som der her alene er Tale om, nemlig den, der er foreslaet af de 10—13 nævnte Mænd, kan jeg ikke Andet end anbefale dette. Det ærede Medlem for Middelalderet (H. E. D. Müller) er meget vanskelig at forstaa, thi han syntes at antage, at Forespørgslen til Ministeren gik ud paa, om denne vilde paalægge Bogtrykkerne, hvilke Bogstaver de skulde trykke med. Han talte om, hvorledes